

έτεριάτεψεν ἕναν γαρκόπον· θ' ἐποίν'νευ ἀτο βούδ'. Ἐγεῖνο τὸν καιρὸν τὸ βασιλόδρομον ἐπ' ἐκεῖ πέραν κέσ' ἀσ' σοῦ Καμπανᾶ ἐδεβαίν'νευ. Τουρκ', Ρωμαῖοι, ξέν', ὠστικοί, ἀλογάντ', γαζιδιράντ', τὰ κερβάνια, τ' ἀσκέρια, κολτῶηδες, τῶσπηδες, Ἀτλιγγάν', τικταπάν', ὄλια τὰ μιλλέτια ἐπ' ἐκεῖ ἐδούλευαν. Τ' ὀσπίτ'ν ἀτ'ς πα δύο πόδας κάθεν ἕροῦ ὅς σὴ στράταν.

Ἐναν ἡμέραν ἐχτράτ'σεν ὅς σ' ὀσπίτ'ν ἀτουν εἶνας Ἀνεφορίτες κάτ' νὰ ψαλαφᾶ καὶ καταλαχοῦ ἐπαῖρεν ὅς σ' ὀμμάτια τ' καὶ τὸ γαρκόν. Ἐρροῦξεν ὅς σὰ ἕρια τουν καὶ ὅς σὰ ποδάρια τουν κ' ἐπαρακάλεσεν ἀτ'ς Θεοῦ παρακαλίας:

— Δότε μ' ἀγοῦτο τὸ γαρκόπον, ν' ἀγιάζ'ν' ἀποθαμέν' ἔσουν, ἄς εὐτά' ἀτο βουδόπον! Κ' ἔχουμε βούδια ὅς σὸ χωρίον, ἐφτωχοὶ ἀνθρώπ' εἶμες. Δότε μ' ἀτο κι ὁ Θεὸς νὰ πλεθύν' τὰ κάμασία σου!

Ἡ Κερεκὴ μὲ τὴν καρδίαν ἀτ'ς πᾶσ' νὰ φτάει κ' ἐπόρεσεν. Ἐπαρακάλεσεν κι ἀτὲ τὸν πεθερόν ἀτ'ς, τὸν ἄντραν ἀτ'ς, νὰ δίγ'ν ἀτον τὸ γαρκόπον ἀτ'ς κ' ἐδῶκαν ἀτο κ'εῖ.

Ἀρ' ἀτὰ ὄλια ἔνωσαν ὅς σὸ νοῦν ἀτ'ς, ἡ μαυριάχαρος, ἐνεστόρεσεν τὴ νέτεν ἀτ'ς κ' ἐνεστέναξεν.

— Ἐγὼ πα κάποτ' ἐζήν'να, λέει, κ' ἐσέβα ὅς σὸν κόσμον κ' ἐγέμ' καὶ νύφε κ' ἐγέμ' καὶ μάνα κ' ἐγέμ' καὶ οἰκοκύρα! κ' ἐγομῶθεν ἡ γούλα τ'ς.

Τὸ κορ'τσόπον κ' ἡ νύφε χαμᾶν ἔρθαν κ' ἐκάτ'σαν ὅς σὸ γιάν'ν ἀτ'ς. Ἡ Σοφία κι ὁ Γιάννες πα ἐντῶκαν ὦτιν.

— Ἐἶ - κιτι κόσμος ἄκλερον! ἐρχίνεσεν ἡ γραῖα ἡ Κερεκὴ ἡ Κοντάβα. Ἀρ' ἀτ'κον ὦραν, ἀποψιζ'νὸν βραδὴν, Καλαντόβραδα, ἀσεραντάριγος λοχοῦσα ἔμ' ὅς σὸ πρωτικάρι μ' τὸν Θόδωρον, ἀδᾶ πέραν ὅς σοῦ Καμπανᾶ τ' ὀσπίτ'. Ἐφέκα τον βουντάχ' ὅς σὸ κουνὶν μαναχὸν κ' ἐγὼ ἐπαῖρα τὴν κούφαν κ' ἐκατέβα ὅς σὸ ποτάμ', νὰ παίρω τὸ καλαντόνερον. Ἦντσαν παίρει ἀτο ὄλον πρῶτα. ἐγεῖνο ἔν' μαχπούλ'. Κρύος, τὰ λιθάρια κατέσπαναν καὶ τὸ χιόν' ἕναν πόι. Ἐδῆσα τὸ χιόν' ἀσ' σὸ καγκελόπον τὸ στρατόπον καικὰ κ' ἐκατέβα ἀφκά ὅς σὸ ποτάμ'. Ἐτέρεσα ὀλόγερα κ' ἐκράτεσα τὴν ἀναπνοή μ'. Ὁ φέγγον μαρμαρίζ', τ' ἄστρια τσινακίζ'νε, ἀσ' σὴ γῆν ὅς σὸν οὐρανὸν ὀμμάτ' κ'ι τᾶμπλίζ', τιδέν κ'ι ἀνασμέν' καὶ τὸ ποτάμ' «κοιμάται». Ἐλάγγεψ' ἀπάν' ὅς σὸ λιθάρ', ὅς σοῦ ποταμί' τὴν ἄκραν κ' ἐταλτοῦρεψα ὅς σὸ ποτάμ', νὰ γομῶνω τὴν κου-

φίτσα μ'. "Ε, οὐρανὲ παράκλητε! Ἐθαρρεῖς κάτω ἔφαλαγ-
 γίασεν κ' ἐκρέμ'σεν τὸ Ἄγε·Σωτήρας τὰ κάτω ἔς σὸν Ἄ-
 πεντέκωτον! Ἀγῆλιας μὲ τ' ἄλογα τ' ἐκατήβην ἀσ' σὸν οὐ-
 ρανὸν καὶ τὰ καταθρόνια ἐσ'κώθαν νὰ τῆρουφίζ'νε τὴ θάλασ-
 σαν! Τ' ἄστρια τ' οὐρανοῦ ἄμον τῆρουτία ρούζ'νε καὶ βζήουν-
 ταν ἀπέσ' κὶ ἀγγέλ' σκίζ'νε τὸν Γιορδανοπόταμον καὶ κολλίζ'νε
 ἔς σὸν οὐρανὸν ἕτερα! Τὸ ποτάμ' «ἐγένεφ'σεν», ἐμούγκριξεν κ'
 ἐβόεσεν κ' ἐθολομάχσεν! Ἐλέπω ἕναν καρδακλέαν ἄμον ραχίν,
 ἐσ'κώθεν καὶ κυλίεται κ' ἔρ'ται ἀπὸ πᾶν' καϊκὰ κὶ ἀπάν' ἔς σὰ
 χῆτια ἕθε κάθεται εἷνας ὄκύλος, ἄμον ἀζτρεχάν' μὲ τὰ τέσσερ'
 ὀμμάτια, ἄμον δαυλία φωτάζ'νε, ἔχασεν τὸ στόμαν δώδεκα πι-
 θαμάς, τερεὶ με καὶ τρανύν' καὶ κατηβαίν'! Τ' ὀμμάτια μ' ἐσυ-
 φωτίασαν, ἐκόπαν τὰ συντελέας·ι·μ'! «Παναγία πολυέσπλαχνε,
 Ἀγέρ'·ι·μ', γουρπάν' ἔς σ' ὄνεμα σ', πρόφτασον!» Ἐπῆγα νὰ
 βαρκίζω κ' ἡ λαλία μ' ἐτσουρώθεν. Μὲ τὸ κουφόπον γομάτον
 ἔς σὸ χῆρι μ' καὶ μὲ τ' ὀμμάτια μ' ἔς σὴν κοσμοδέβασην,
 ἐκλώστα δεξιά, ἐσέγκα ὄσον δύναμην ἐπέμ'νε με κ' ἐλάγγεψα
 ἔς σὴν ἄκραν. Κὶ ἀπάν' ἔς σὰ χῆρια, ἀπάν' ἔς σὰ γόνατα,
 τσαρφουλιχτὰ κὶ ἀρκουδευτὰ, ἐξέβα ἔς σ' ὄσπιτ' κ' ἐρροῦξα.
 Ἐφτὰ μῆνας ἔπεσα! Ποῦ ἔμ' καὶ ποῦ ἐκεῖμ', τιδὲν κ' ἔξερα.
 Τὸ ρέφος·ι·μ—ποδεδίζω σε, πουλόπο μ'!— ἐπαῖρεν ἀτο ἡ μά-
 να μ', ἄχαρος κ' ἐγείνε' κὶ ὁ νοῦς·ι·μ' ἐπέμ'νεν ἔς σ' ἐγείνο.
 Ἐπολέμανα ν' ἀνοίγω τ' ὀμμάτια μ' νὰ λῆπ' ἀτο κὶ ἀπάν' ἐκά-
 θουσαν τὰ ραχία! Ἐσπάλ'να τα κ' ἐκαίουμ' ἀπέσ' ἔς σ' ἄψι-
 μον! Κάποτε ἐπαίρ'νανε με τ' ὀμμάτια μ'. "Ολιον ὁ κόσμος κὶ
 ὄλια τὰ πάντα, ραχία καὶ ποτάμια κὶ ἄμον ἀνθρῶπ' κὶ ἄμον
 διαβόλ' καὶ λαμπάδας καὶ σκοτίας κ' ἐγκλησίας καὶ κουνία
 καὶ γεφύρια κὶ ἀζτρεχάνια καὶ κερβάνια καὶ χεντέκια καὶ
 ὀφίδια καὶ ὀρτέκια καὶ ἄχάντια καὶ πεζούλια καὶ τῆιτῶκια
 καὶ πλουμία! Παναγία, Παναγία!.. "Ολιον τοῦ Θεοῦ ἡ πλάσ'
 ἄμον καρμενέτσαν ἐκλώσκουτον κὶ ἄλλ' ἐπέγ'ναν κὶ ἄλλ' ἐντούν'-
 ναν κὶ ἄλλ' ἐρροῦζ'ναν κὶ ἄλλ' ἐσ'κοῦσαν! Κ' ἐγὼ ἐτέρ'να τα—
 νὲ χῆρια, νὲ ποδάρια· ἕναν ὀμμάτια μαναχὸν ἐγροίκανα ἔχω.
 Κ' ἐπ' ἐκεῖ ἔρχουσαν λογιῆς τοῦ λογιῶν γυναῖκ', ἄλλ' λεγνοὶ καὶ
 μακρῶδες ἄμον κρεμάστες κὶ ἄλλ' κοντοὶ καὶ χοντροὶ ἄμον
 πλαθάκας καὶ τῶδίτια· τῶδίτια σουφάτια, ξυμυτοὶ καὶ πλα-
 τσομύτ' καὶ κατσιὰ μὲ τὰ ρόβας καὶ γναφία βρασωμένα καὶ
 μαστάρια κρεμαγμένα, μὲ τὰ βουντάχα ἔς σὴν ἐγκάλιαν ἀτου,

ἐκεῖσαν ᾽ς σὴ ράχ᾽α μὲ κιάν κ' ἐπαρακάλ'νανε με νὰ βυζαλίζω
 τὰ μωρά τουν! Ἐκλώσκουμ' νὰ κείμαι ᾽ς σ' ἄλλο τ' ὤμιν ἀπάν',
 ἔρχουσαν ἄλλ' ἀπὸ πίσ' κι ἄλλ' ἀπ' ἐμπροστά μ', ἐδούν'νανε με
 φαγία νὰ τρώγω κ' ἐγεινα, μαῦρα καὶ γερανέα τσορλάχα, ἐγρείμ'
 νὰ κρού' ἀπάν'—ἐθαρρῶ ἀτώρα ἔν'! Ἐφτὰ μήνας ἐκείμ' τέλεια
 καὶ τρία χρόνια ἐσύρ'να τ' ἄπορος! Ἡ μάνα μ', τ' ἐμετέρ', ἐρ-
 ροῦξαν ᾽ς σοὶ ποπάδες, ᾽ς σ' ἐγκλησίας, ᾽ς σὰ μαναστήρια καὶ
 λειτρουγέματα καὶ τραβὰγγελα, μὲ τὸ καλαντόνερρον τ' ἐπαῖρα
 ἐγεινο τὸ βράδον—βὰ' ἐμέν! Ἄγι'ς, ἀνοιχτήδας, ἄνια καὶ
 κάτια, τιδὲν κ' ἐφέκαν, ὄλια τ' ἀγιλίκια ἐποίκαν κι ἄντζακ ἔσο-
 κωσανε με ᾽ς σὸ ποδάρ'. Μίαν κι ἄλλο ἐγεννέθα ᾽ς σὸν κόσμον!..
 Ὄνταν θ' ἐκαλετέριζα κέσ' ἔτονε, ἕναν ἡμέραν ἐκοιμέθα βαθέα
 καὶ—ποδεδίζω σε, Παναγία!—ἐπήγα 'κεῖ ᾽ς σὸν κόσμον κ' ἐκλώ-
 στα. Ὁ σοῦ Καμπανὰ ᾽ς σὰ Κώμια, εἶδαν τ' ὀμμάτια μ', ᾽ς σὸν
 Ἄγε-Νικόλαν ἀπάν' ἐκατῆβεν ἐστάθεν ἀσ' σὴν γῆν ᾽ς σὸν οὐ-
 ρανὸν ἕναν γεφύρ' τὸ ὅμοιον ἄμον γύριος κ' ἐνοιγεν τ' οὐρα-
 νοῦ ἢ καταρράχτε. Κι ἄλλομίαν ἐλέπω, ᾽ς σοῦ γεφυρί' τὸ πο-
 δάρ' κιάν' ἐξέβεν καὶ πᾶει ἐγεινο τὸ γαρκόπον ντ' ἐχάρ'σα τὸν
 Ἄνεφορίτεν—κάποτε, καντέρ'ται με, εἶπα σας ἀτο. Ἐπέγ'νεν ᾽ς
 σὸν οὐρανὸν κιάν'. Ἐναν ἄμον Θεοῦ φύσεμαν ἔγκε με ᾽ς σ'
 ἐγεινο καϊκά. Τὰ χῆρια μ' ἐγρίβωσαν ᾽ς σ' οὐραδόπον ἔθε κ'
 ἐγὼ παρακαλῶ ἀτο : «Ποδεδίζω σ', Ἄλτουνικά, ἐσὺ ἀτοῦ κιάν'
 ποῦ πᾶς; Ἐμέν πα ἔπαρ' μὲ τ' ἐσέν!» Τὸ γαρκόπον ἔμπρου κιάν'
 κ' ἐγὼ ἀπὸ πίσ' ἔθε, ἐπήγαμ', ἐπήγαμε κ' ἐξέβαμε ἀπάν'. Ἄμον
 ντ' ἐξέβαμε ἀπάν', τὸ γαρκόπον ἐχάθεν ἀσ' σ' ὀμμάτια μ'. Ἄνι-
 τὲν ἐνοιγεν τ' οὐρανοῦ ἢ πόρτα ἄμον ἀέρα κι ἄμον τὸν ἥλιον
 ἔστραψεν κ' ἐφώταξεν τ' ἀπέσ', τ' ὀμμάτια μ' ἐχαντιλιάγαν κ'
 ἐγομῶθαν δάκρυα. Ἐπολέμανα ν' ἀνοίγ' ἀτα, νὰ 'λέπω τ'
 ἀπέσ' τὰ κόζμια, ἄμα τοῦ κάκου. Ἐλεπα τα καὶ χαμὰν ἔφευαν
 ἀσ' ᾽ς σ' ὀμμάτια μ' κ' ἔρχουσαν κ' ἐδεβαίν'ναν. Ἄλλομίαν—
 ἄχ, νὰ ἐπόρ'να κ' ἔλεπα σοοῦντα τὰ σιμά, ἕναν-δύο!—ἐποῖ-
 κα ἕναν πόδαν κι ἄλλο ἔμπρου κ' ἐτέρεσα ᾽ς σὸ δεξὲν με-
 ρεάν. Ἐναν μέγαλον, αὐγόν, φωτεινερὸν οὐρανὸς καὶ χρυσο-
 πλούμ'κα λίβια, ὁ ἥλιον ἐφώταξεν ἀπέσ', πουδὲν φύλλον κ'
 ἐλαῖσκουτον! Ἄφκὰ κέσ' ἀνθρώπ', ἀγούρ' καὶ γυναῖκ', ἄλλ'
 καθιστοὶ κι ἄλλ' ὀλόρθα, τὰ λώματα τουν ἐτσαραμπούλιζαν,
 ἄσπρα καὶ γελαστὰ τὰ προσώπ'ς ἀτουν, ἐτέρ'νανε με μὲ τ' ἕναν
 γλυκὺν ὀμμάτ' κι ἀπάν' κέσ' ᾽ς σὰ κιφάλια τουν, φῶσια, φῶσια,

μικρά, τρανά· κι ἄγγέλ' με τὰ φτερά καὶ δεσποτάδες με τὰ εἰκόνας 'ς σὰ χέρια τουν κι ἄγι', ἄλλ' χαμελά κι ἄλλ' ψηλά 'ς σ' οὐρανοῦ τὰ τσαρτάκια κι ὁ ἥλιον ἀπὸ πάν' ἐκ'χύν'νεν ἄμον ποτάμ' τὰ τσ'ρούτια τ' κ' ἐγόμενων τὰ τέσσερα μερέας! 'Σ σὸ ζεβρὲν μερέαν πα κρεμούς, καπνούς καὶ σκοτεινασέας κι ἄνεμον ἔσ'κωνεν τὸ τόζ' καὶ τὰ βρούλας ἔγβαιναν 'ς σὸν οὐρανόν! 'Αφκὰ κέσ' π' ἀνθρώπ' γεραλαεμέν', ὄξυπόλ'τοι καὶ τσάτσαλοι, ἄλλ' ἐπορπάν'ναν κι ἄλλ' ἐρκοῦδευαν καὶ τὸ καμψίν ἀπὸ πάν' καικὰ ἄμον ὄφιδί' γλωσσαν ἐχαράκωνεν τὴν ράχαν ἀτουν· κι ἄλλ' πα δεμέν' με τὰ ζιντζίρια ἄσ' σὰ γούλας κι ἄλλ'—βάϊ π' ἐπλασεν ἀτ'ς!—ἐκαίουσαν ἀπέσ' 'ς σὰ βρούλας καὶ τὰ θερία καὶ τ' ὄφιδια ἐβύζαναν τὸ αἷμαν ἀτουν! 'Αμον ντὸ κ'χύνουν τὰ τοιλίδια ἀπάν' 'ς σὴν γεράν, ἐκάεν ἀτ'ς ἠ ψή μ'. 'Αφόραχτα ἔκλωσα τὸν πρόσωπο μ' ἀδᾶ μερέαν κ' ἐπαῖρεν 'ς σ' ὀμμάτια μ' ἕναν τρανὸν τεριαζήν, βαθέα 'ς σὴν μέσεν ἀπέσ' κρεμάγετ' ἄσ' σὸν οὐρανόν. 'Αμον ντὸ εἶδα το, εἷνας γυναικα ἐξέβεν ἀποφκὰ κέσ' ἄσ' σὴν τεριαζήν κ' ἔτρεξεν ἄμον ἄερα κ' ἔρθεν ἔμπρια μ'. «Μανίτσα μ', ποδεδίζω σε! 'Η δεξαμένε μ'!» ἐτόϊαξα κ' ἐπῆγα ν' ἀγκαλιάσκουμαι καὶ φιλω ἄτεν κι ἀτὲ ἐσύρθεν ὀπίσ' ἀχπαραχτὰ καί, τυριαννιγμέντσα ντὸ εἶδε μ' ἀναχάπαρα, εἶπεν:

—Κερεκή, ἐσὺ ἀδᾶ ντ' ἔραευες; 'Εσὺ 'κ' εἶσαι νὰ ἔρχεσαι ἀδᾶ ἀκόμαν! Κλώστ' ὀπίσ' ὀλήγορα!

'Επῆγα νὰ λέγ' ἄτεν: «Δεξαμένε, κι ἀρ' ἐγώ, ἄμον ντ' ἐλέπω, ἀγοῦτ' ὁ κόσμος π' ἄσ' σ' ἐμέτερον τιδὲν διαφορὰν 'κ' ἔχ', ἄμον ἐγεῖνο ἔν' κι ἀτό' ἦντιαν ἐλέπουμε κ' ἦντιαν παθάνουμ' ἐκεῖ, ἀδᾶ πα ἐγεῖνα εἶν'· χά ἀτώρα ἔρθα, χά ὑστερνά, ὄλιον τὸ ἴδιον». 'Αμα ἐντῶκεν 'ς σὸ νοῦ μ' τὸ μωρόπο μ' κ' ἐδέστεν ἠ γλωσσα μ'.

—'Αλλο μὴ στέκ'ς, εἶπεν ἠ δεξαμένε μ', ἠ πόρτα θ' ἀσπαλίγεται!

—'Σ σὴν ψή σ' γουρπάν' νὰ γίνουμαι, δεξαμένε! εἶπα. 'Εγροικῶ ἀτο, πρέπ' νὰ κλώσκουμε ὀπίσ'· τσίγκι 'ς σ' ἐμόν τὸ θέλημα κ' ἔν' πότε θάρχουμαι ἀδᾶ, ἄμα κά θὰ ῥωτῶ σε.

Κ' ἔκλωσα τ' ὀμμάτια μ' 'ς σὸ ζεβρὲν μερέαν κ' ἐγεῖνε πα μετ' ἐμέν κ' ἐτέρεσαμε: εἷνας ἄνθρωπος ἐπολέμανεν νὰ γομαριάζ' ὠβὰ κ' ἐγεῖνα ἐβούρτσιζαν ἄσ' σὰ ὄκοινία, ἐκυλίουσαν κ' ἔτα-

γουτεύκουσαν· ἐγεινος ἐπολέμανεν ξάν νά σωρεύ' καί γομα-
ριάζει ἀτα καί τὸ κιφάλ'ν ἀτ' ἄν' 'κ' ἐπαίρ'νεν.

— Ποῖος ἔν' ἀτός ὁ παλαλόν, δεξαμένε ; λέγω.

— Κερεκή, ἀτός παλαλός 'κ' ἔν', ἀτός ἀτὰ ἔκλεπτεν ἀτα
ἐκεῖ 'ς σὸν κόσμον κι ἀδᾶ γομαριάζει ἀτα. Αἰώνια ἀτὸ θά φτάει.

Πλάν καικὰ ἀσ' σὸν ὠβατῆην, εἷνας ἕτερος ἐκύλιζεν ἕναν
λιθάρ' κ' ἐφέρ'νεν ἀτο ἕξ' ἀσ' σὸ βασμόν ἀτ'. Ἐφίν'νεν ἀτο
κ' ἐγεῖνο 'κυλίγουτον μαναχόν κ' ἔρχουτον 'ς σὸν τόπον ἔθε.
Ἐγεινος ξάν ἔρχουτον ἐκαλοκύλιζεν ἀτο κ' ἐγεῖνο ξάν ἐκαλέρ-
χουτον κεντί· παδινα ὀπίσ'.

— Ἀτός πα ἔτον συνορτάης με τὸ γειτονάν ἀτ' κ' ἔχπανεν
κρύφας τὸ συνόρ' κ' ἐφέρ'νεν ἀτο ἀπέσ' 'ς σοῦ γειτονᾶ τ' τὸ
χωράφ', νά τρανύν' τ' ἀτουνοῦ τὸ χωράφ'. Ἀτός πα, οὔσνα
γίνεται ὁ κόσμος ἕναν, ἀτὸ θά φτάει.

Κ' ἐπ' ἐκεῖ κι ἄλλ' ἀπὸ πλάν ἔστεκεν εἷνας τσάτσαλος κ'
ἐτυλίγουτον ἕναν τῖλόπον κ' ἐγεῖνο 'κ' ἐκανεῖτον. Ἐσύρ'νεν
ἀσ' ἕναν τὸ μέρος, νά σκεπάζ' τὰ τσατσάλας ἀτ', ἔτσατσαλοῦ-
τον ἀσ' σ' ἄλλο. Ἐσύρ'νεν ἐπ' ἐκεῖ, ἔτσατσαλοῦτον ἀπ' ἀδᾶ.

— Ἀτός πα τιδέν 'κ' ἐπεσᾶχκουτον, τιδέν 'κ' ἐδούν'νεν 'ς σ'
ἐφτωχοῦς κι ἀρ' ἀέτσ' τῖπλάκ'ς θά ζεῖ ὅσον ζεῖ.

Εἷνας ἕτερος πα ἐλάγγευεν ἄν' κ' ἐντούν'νεν ἀπέσ' 'ς σὰ
πίσσας. Ἐσ'κουτον νά 'γβαίν', ξάν ἐρρούζ'νεν ἀπέσ'.

— Ἀτός πα ἐσυμβάλ'νεν τσ' ἀνθρώπ'ς, ἐντούν'ναν κ' ἐπαίρ'-
ναν καί παρουσιάν 'κ' εἶχαν. Ἀτώρα, ἦντιαν ἐγάπανεν κ' ἦντιαν
εὐχαρίστησαν ἀτον ἐκεῖ 'ς σὸν κόσμον, ἐχτέθεν ἀτ' ἀδᾶ.

Ἐσ' σὴ χαμαιλέτες τὸν ἀλεπὸν ἀπάν' καικὰ πα ἐκρεμάουτον
κ' ἐγυροκλώσκουτον μίαν ἀδᾶ καί μίαν ἀκεῖ ἕναν πῶϊ ἀρδάχτ'
μὲ τ' ἕναν ἐλιαμέτ' σποντύλ'. Ἐποῖκ' ἀέτσ' κ' ἐκαλοτέρεσα—
Θέ μ', νά 'λιᾶς με ! Ἄνθρωπος, με τὸ μυλάρ' 'ς σὴ γούλαν ἀτ'
κατακέφαλα, γογγύζ' καί γυροκλώσκειται καί τερεῖ τὸ νερόν
ἀφκά, πῶς τρέχ' καί 'κι τελεῖται.

— Ἀτός πα ἔτον χαμαιλετάρ'ς κ' ἐπαίρ'νεν πολλὰ καπίτσ'
ἀσ' σ' ἀνθρώπ'ς. Ἄμον ντὸ τρέχ' τοῦ Θεοῦ τὸ νερόν, νύχταν-
ἡμέραν ὄλιον ὁ κόσμος γιὰ τ' ἀτὸν ἔκαμνεν κι ἀτός ξάν 'κ' ἐχόρ-
ταζεν.

Εἷνας γυναῖκα πα με τὸ μαρτσούφ' 'ς σὴ γούλαν ἐκράν'νεν
ἕναν ἀλμεχτέρ' γομάτον γάλαν. Ἐδιψάν'νεν, ἔσ'κωνεν τὸ κο-
βλάκ' νά βρέχ' ἕναν ξαῖ τὴ γλώσσαν ἀτ'ς, τὸ γάλαν ἀνιτέν

ἔκοφτεν κ' ἐγίνουτον αἷμαν κ' ἐτσιμπόνιζεν ἀσ' σὰ τῶιδάκια τοῦ κοβλακί'. Ἐκατήβαζεν ἀτο, ἐγίνουτον γάλαν. Ἔσ'κωνεν ἀτο, ξάν ἐγίνουτον αἷμαν.

—'Ατέ πα, λέει ἡ δεξαμένε μ', ἔτον παρχαρέτ'σα καὶ με τ' ἀτηγές τὰ ζᾶ ἐπαίρ'νεν νὰ τερεῖ καὶ ξένα ζᾶ κ' ἔκλεφτεν ἀσ' σὸ γάλαν ἀτουν.

Ἄλλομιάν ἄμον ἀέρα ἐχάθεν ἀπ' ἔμπρια μ'! Ἐτσάμμωσα τ' ὀμμάτια μ', νὰ κλώσκουμ' ὀπίσ' καί, ὄνταν ἐνοιξα τα, εἶδα τοῦ ἡλ' τὰ τῶιρούτια, ἀσ' σὴ φεγγίτεν τοῦ ὀσιπί', ἐπαῖτραν ἀπάν' 'ς σὸ μαξιλάρι μ'. Ἐπλωσα κ' ἐλλιάεψα το—βρεγμένον ἀσ' σὰ ἰδρώματα μ'. Τοῦ ἡλ' τὰ τῶιρούτια ἔρθαν νὰ στεγνών'ν ἀτο. Ἐφτὰ μῆνας ἄρρωστος 'ς σὸ κρεβάτ' κι ἄλλα τρία χρόνια ἄπορος ἐκεῖμ' κ' ἐσ'κούμ'! Ἐπ' ἐτότες ἐγέν'ταν τ' ἄλλα τὰ παιδία μ' κ' ἔζησα κι ἀκόμαν τεὰ ζῶ, ἡ μαυράχαρος κ' ἐγώ!

3

Τὰ κουτδικόπα, ἄμον ντ' ἔφαγαν τὰ καλαντιακά τουν, ἐκοιμέθαν. Ὁ Γιάννες πα, νεγκασμένος, ἄμον ντ' ἐχουλέθαν τὰ ποδάρια τ' 'ς σ' ἄψιμον ἀντίκρου, ἐμεῖχορλιάεψεν κ' ἐνύσταξεν. Ἄετ' ἄμον ντὸ ἔτον γιασλανεμένος, χά ἔτον θ' ἐκοιμάτον κ' ἐπεμέν'νεν, ἀν' κ' ἔτον ἡ τοῖα. Ἐναν τοινακόπον—τσικ!—ἐλάγγεψεν ἀσ' σὸ κουρόπον ντ' ἐκαίουτον 'ς σὸ χωνὸν κ' ἐκάτ'σεν ἀπάν' 'ς σὸ στρώμαν, ἀσ' σὰ ποδάρια τ' μερέαν. Χαμάν ἐτάλεψεν ἡ Σοφία, ἐδιαφτούλτσεν κ' ἐβζησεν ἀτο κι ὁ Γιάννες πα ἔπαράγεν ἀτο.

Ἐγεῖνο ἔτον, ἐπενύσταξεν. Ἐσ'κώθεν ἐκάτ'σεν, ἐπαῖτρην ξάν τὴν καπνοσάκκουλαν ἀτ', ἐξέγκεν τὸ τεφτερόπον τὰ τοιχαροχάρτια καὶ φυσᾶ ν' ἀποχωρίζ' ἕναν τοιχαρόφυλλον.

Ἡ γραῖα χάλιαμ ἰστορίζεν τὰ πάθια τ'ς κι ἀντζακ ἐτελείωσεν.

—Καλομάννα, λέει ἀτεν τὸ κορ'τσόπον ἡ Σωτηρίτσα, γιατί 'κι θέλτε νὰ ζεῖς ἄλλο; Ἐσὺ ντὸ καλέσα εἶσαι, ναί, καλομανίτσα μ'! Ἐγὼ πολλὰ ἀγαπῶ σε καὶ 'κι θέλω ν' ἀποθάντς, ναί!

—Ὁ Θεός, πουλί μ', ξάν εἶπεν ἡ γραῖα, νὰ κόφτ' τ' ἐμὰ τὰ χρόνια καὶ νὰ δῖει ἀτα ἐσᾶς, ποὺ εἶσ'ν' ἀτώρα ἄμον ντ' ἀνοίγ'νε τ' ἄθια τὴν ἀνοιξην, νὰ ζεῖτε καὶ νὰ χαίρεσ'νε τὸν κό-